

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobkyně: **JUDr. Jitka Wolfová, soudní exekutorka,**
Exekutorský úřad Plzeň – Město, IČO 662 12 294
se sídlem Radyňská 470/9, Plzeň
zastoupená Mgr. Janem Válkem, advokátem
se sídlem Vítkova 247/7, Praha 8

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2020 č. j. MSP-249/2020-ODKA-SEU/14,

takto:

- I. Žaloba se zamítá
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů v řízení

Odůvodnění:

I. Vymezení věci.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla vyrozuměna o výsledku výkonu státního dohledu podle § 7 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále též „exekuční

řád“) na její postup v exekučním řízení, vedeném proti povinnému pod sp. zn. 106 EX 4954/10, jímž bylo v postupu žalobkyně shledáno pochybení, spočívající v porušení § 46 odst. 1 exekučního řádu z důvodu nedůvodných průtahů, protože jí byla uložena podle § 7a exekučního řádu výtky.

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobkyně až z odstupem téměř deseti měsíců reagovala na zjištění z insolvenčního rejstříku, že dne 21. 8. 2019 nabylo právní moci usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 8. 2019 č. j. KSHK 35 INS 20394/2016-B-18, jímž vzal soud na vědomí splnění oddlužení a osvobodil dlužníka (povinného) od placení pohledávek ve smyslu § 414 zákona č. 186/2006 Sb., insolvenční zákon (dále jen „insolvenční zákon“), když teprve dne 6. 6. 2020 žalobkyně vydala usnesení o zastavení exekuce pod č. j. 106 EX 4954/10-81. Podle žalovaného přitom měla žalobkyně pravidelně zjišťovat, zda jsou dány podmínky pro další provádění exekuce, či zda je dán důvod pro její zastavení, a to s ohledem na její povinnost vést exekuci rychle a účelně. Informace o splnění oddlužení a osvobození dlužníka (povinného) od placení pohledávek plynoucí z citovaného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové (dále též „KS v Hradci Králové“) tak měla zjistit z úřední povinnosti podstatně dříve, než v květnu 2020.
3. K vyjádření žalobkyně v průběhu řízení žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 11. 2010 ve věci sp. zn. 29 Cdo 3509/2010, a usnesení téhož soudu ze dne 31. 8. 2016 ve věci sp. zn. 29 NSČR 62/2016, a citoval z nich. Konstatoval, že pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, má v exekučním řízení osud pohledávky „u které byla účinně vznesena námitka promlčení“. Proto není k zastavení exekuce zapotřebí žádný další procesní úkon dlužníka (povinného). Pohledávku, od jejíhož placení byl dlužník osvobozen, již není možné v exekuci dále vymáhat a nezbývá, než exekuci zastavit. K tomu poukázal na § 55 odst. 4 exekučního řádu a § 46 odst. 1 téhož zákona a uzavřel, že žalobkyně měla neprodleně po zjištění, že byl dlužník osvobozen od placení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona, vyzvat oprávněného k vyjádření, zda souhlasí se zastavením exekuce a po obdržení souhlasu, který lze důvodně očekávat, exekuci obratem zastavit.

II. Obsah žaloby

4. V úvodu žaloby žalobkyně poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) k aktivní legitimaci a soudnímu přezkumu výtky, a důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí materiálně za rozhodnutí správního orgánu. Dále uvedla, že se před podáním žaloby obrátila na žalovaného se žádostí o revokaci výtky, ten však důvod pro revokaci neshledal.
5. V *prvním žalobním bodu* namítala absenci povinnosti exekutora aktivně zjišťovat, zda se na uvedenou pohledávku vztahuje osvobození vyplývající z oddlužení. Tvrdila, že exekutor není povinen v průběhu exekuce pátrat po tom, zda u povinného jeho oddlužení skončilo úspěšně vydáním usnesení o osvobození od placení pohledávek, ani k takovému rozhodnutí bez dalšího přihlížet z úřední povinnosti. Je k němu povinen přihlídnout jen k výslovné námitce povinného v konkrétní exekuci. Jinak tomu je u prekludované, tedy zaniklé pohledávky, ke které se musí přihlížet i z úřední povinnosti a bez návrhu. K tomu poukázala na judikaturu Nejvyššího soudu (dále též „NS“). Ostatně i žalovaný souhlasí s tvrzením, že není povinností soudního exekutora zjišťovat, zda se na určitou pohledávku

osvobození vyplývající z oddlužení vztahuje či nikoli, jak uvádí ve svém vyjádření ze dne 24. 8. 2020. V případě, kdy nemá povinnost zjišťovat, zda je povinný (dlužník) osvobozen od plnění pohledávky oprávněnému (věřiteli), nemůže žalobkyně takovou neexistující povinnost ani porušit.

6. Dále v této souvislosti poukázala na povahu výtky dle § 7a exekučního řádu a judikaturu NSS s tím, že výtka na venek deklaruje, že je to právě žalobkyně, která uvedeným jednáním porušila určitou povinnost, přičemž má toto konstatování sankční povahu, neboť vymezuje určité jednání jako svého druhu jednání deliktní. To se přinejmenším dotýká práva nebýt nějak postižen za jednání, jež zákon neoznačuje za trestné, tedy práva vyplývajícího ze zásady *nulum crimen sine lege* dle čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základní svobod (dále jen „Úmluva“), resp. čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Žalovaný navíc každou výtku soudnímu exekutorovi rozesílá také Exekutorské komoře, exekučnímu soudu a okresnímu soudu, pod který exekutor místně spadá. Tím ve velkém rozsahu dehonestuje osobu žalobkyně. Výtka je dle judikatury formou trestu. Podle Úmluvy a Listiny ale nelze nikoho trestat pro skutek, který není porušením zákona. Pokud nedošlo k žádnému porušení právních povinností žalobkyně, nemůže být sankciována. K tomu uzavřela, že v případě, kdy nemá povinnost zjišťovat, zda je povinný osvobozen od plnění pohledávky oprávněnému, nemůže tuto údajnou povinnost ani porušit, a tedy nemůže být potrestána sankcí v podobě výtky.
7. Ve *druhém žalobním bodu* nesouhlasila s dobou započítanou žalovaným do tvrzených nedůvodných průtahů. Žalovaný dobu počítal od dne 5. 8. 2019, kdy vzal soud na vědomí splnění oddlužení a osvobození povinného odplacení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona, do dne 6. 6. 2020, kdy žalobkyně vydala usnesení o zastavení exekuce pod č. j. 106 Ex 4954/10-81.1 (dále též „usnesení o zastavení exekuce“). I pokud by odhlédla od skutečnosti, že není úkolem soudního exekutora ale soudu, zastavit za tohoto stavu exekuční řízení, ani v takovém případě by nebylo možné počítat tuto dobu již ode dne 5. 8. 2019, ale až od okamžiku, kdy se žalobkyně o rozhodných skutečnostech dozví. Není totiž povinností soudního exekutora aktivně vyhledávat a zkoumat, zda se na danou pohledávku vztahuje osvobození vyplývající z oddlužení. Dovozování nedůvodných průtahů a vyvozování případné odpovědnosti exekutora by mohlo vést k paradoxním závěrům, kdy by docházelo k sankcionování v podobě výtky exekutorovi, který z vlastní vůle zkoumá, zda byly splněny podmínky pro osvobození, ačkoli tak činit nemusí, oproti exekutorovi, který by tak nekonal.
8. K tomu dále podrobně argumentovala k (ne)povinnosti exekutora zastavit exekuční řízení z úřední povinnosti. Tvrdila, že jí to exekuční řád v žádném ustanovení bez dalšího neukládá, naopak v každém jednotlivém případě váže zastavení exekuce na návrh povinného, resp. jeho manžela, nebo alespoň na souhlas oprávněného se zastavením exekuce dle § 55 exekučního řádu. Argumentace přiměřeným použitím § 268 o. s. ř. není dle žalobkyně na místě, neboť výkon rozhodnutí podle části šesté o. s. ř. zastavuje soud. Exekuční řád pečlivě rozlišuje, které úkony činí exekutor a které exekuční soud. Nelze tedy použít § 57 odst. 2 exekučního řádu. V otázce zastavení exekučního řízení exekuční řád stanoví vlastní úpravu takového postupu a určuje subjekt, který je k němu oprávněn. Znovu odmítla, aby byla sankcionována za něco, co není její povinností, neboť jí právní řád takovou povinnost neukládá. Dále poukázala na důvodovou zprávu k novele č. 286/2009 Sb., z níž citovala. Poukázala i na § 46 odst. 2 exekučního řádu věta první a podmínky, za kterých činí exekutor úkony i bez návrhu s tím, že exekutorovi naopak toto

ustanovení neukládá povinnost postupovat z vlastní iniciativy v ostatních případech. K pojmu „provedení exekuce“ poukázala na rozsudek NS ze dne 22. 5. 2014 ve věci sp. zn. 21 Cdo 2393/2013, z nějž citovala. Uzavřela, že ani v předmětném exekučním řízení nemohla konat, neboť byla vázána zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí dle čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny. Tedy v případě zastavení exekuce nebyla oprávněna postupovat z vlastní iniciativy, neboť se nejedná o „úkon směřující k provedení exekuce“.

9. Konstatovala, že zastavování exekucí je primární povinností exekučních soudů - exekuční soud je jediným orgánem povoláním k rozhodnutí o zastavení exekuce bez dalšího, tedy bez návrhu povinného, jeho manžela nebo bez souhlasu oprávněného. K tomu poukázala na § 55 odst. 5 exekučního řádu a vyjádření tehdejšího předsedy NS na profesora JUDr. Pavla Šámala v přípisu ze dne 12. 12. 2019 sp. zn. S573/2019, z nějž citovala. Tvrdila, že přestože předseda NS v předmětném přípisu jasně popsal, že exekuční soud má exekuci zastavit i bez návrhu jako nepřípustnou, a přesto, že následně ministryně spravedlnosti v dopise ze dne 14. 1. 2020 sp. zn. MSP-15/2019-ODKA-ORG/3 s tímto přípisem NS všechny předsedy okresních a obvodních soudů seznámila, vydal žalovaný nelogicky několik měsíců poté žalobou napadené rozhodnutí, kterým žalobkyni vytkl postup, jež je však zcela správný. Podle žalobkyně je nemyslitelné, aby žalovaný ve své pozici tento závazný právní názor Nejvyššího soudu nerespektoval. Z přípisu NS a dopisu Ministerstva spravedlnosti vyplývá, že nebylo její povinností rozhodovat o zastavení exekuce, nýbrž tato povinnost ležela na příslušném exekučním soudu. Postup žalobkyně tedy není a nemůže být pochybením, a není možné žalobkyni udělit v této věci výtku.
10. Podle žalobkyně není možné po soudním exekutorovi žádat bez podkladu ve spise, jenž by vedl exekutora k jednoznačnému závěru o osudu vymáhané pohledávky (pohledávka z platebního rozkazu, bez bližšího upřesnění druhu a původu), aby po skončení oddlužení z úřední povinnosti aktivně pátral po tom, zda jde či nejde o pohledávku osvobozenou. V projednávané věci nebylo z obsahu spisu možné učinit závěr, že jde o pohledávku osvobozenou. Považoval za rozporné s principem rovnosti stran, aby exekutor sledoval za povinného dopodrobna stav řízení a v případě, že je zde potenciál (nikoli prokázaná skutečnost), že by vymáhaná pohledávka mohla být mezi osvobozenými, aby vyzýval účastníky k podání návrhu na zastavení, či prováděl sám šetření k získání podklady pro zastavení exekuce z úřední povinnosti. Nadto jsou jí známy situace, kdy exekutor iniciativně zastavil exekuci po skončení oddlužení a pak se ukázalo, že se jedná o pohledávku, od níž oddlužení neosvobozuje.
11. Žalobkyně žádala, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného.

12. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný popsal skutkový stav. K *prvnímu žalobnímu bodu* poukázal na znění ustanovení § 414 odst. 1 insolvenčního zákona a judikaturu NS, z níž citoval a podle které k zastavení exekučního řízení není zapotřebí další procesní úkon povinného (návrh), neboť se na předmětnou pohledávku hledí, jako by u ní byla účinně vznesena námitka promlčení. Dále uvedl znění § 46 odst. 1 exekučního řádu a konstatoval, že v případě, kdy povinný úspěšně splnil podmínky oddlužení a insolvenčním soudem bylo rozhodnuto o jeho osvobození od placení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona, je soudní exekutor povinen postupovat v souladu s tímto ustanovením exekučního řádu. Povinnost zjišťovat okolnosti podstatné pro vedení exekučního řízení přitom plyne

z povinnosti soudního exekutora postupovat rychle a účelně, z povinnosti dbát ochrany práv účastníků řízení - tedy jak povinného, tak oprávněného, který sleduje zájem na úspěšném provedení exekuce - a z povinnosti činit veškeré úkony, které k provedení exekuce směřují.

13. Uvedl, že bylo na žalobkyni, aby průběžnou pravidelnou kontrolou exekučního spisu zjistila, že bylo v rámci insolvenčního řízení vydáno usnesení, kterým vzal insolvenční soud na vědomí splnění oddlužení povinného, bylo rozhodnuto osvobození od placení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona, a aby postupovala dle § 55 odst. 4 exekučního řádu. Zdůraznil, že žalobkyně má povinnost provádět pravidelné lustrace podstatných skutečností (insolvenčního rejstříku) tak, aby zajistila řádný (a tedy včasný) výkon své činnosti v souladu se zákonem. Za odpovídající přiměřený interval pro provádění lustrace v žádném případě nelze považovat dobu 10 měsíců.
14. Konstatoval, že výše uvedený postup exekutora zajišťuje smysl a účel exekučního řízení, neboť pokud by se na předmětnou pohledávku osvobození nevztahovalo, žalobkyně by pokračovala v exekuci a dále činila kroky k jejímu provedení. Tím, že žalobkyně nezjišťovala podstatné skutečnosti a v důsledku toho včas nereagovala na oddlužení povinného, porušila § 46 odst. 1 exekučního řádu.
15. Podle žalovaného žalobkyně vykládá spojení „úkony směřující k provedení exekuce“ velice omezeně. Zjištění, zda povinný splnil oddlužení a zda byl rozhodnutím soudu osvobozen od placení pohledávek, či nikoli, je zjištěním nezbytným pro další postup v exekuci a její případné provedení v případě, že k osvobození z jakéhokoli důvodu nedošlo.
16. Výklad v žalobou napadeném rozhodnutí nepovažoval za rozporný s principem rovnosti stran. Tato zásada se uplatní v exekučním řízení pouze mezi jeho účastníky, tedy povinným a oprávněným, a s určitými modifikacemi danými specifiky tohoto řízení, kterými jsou zejména ochrana a obrana povinného jakožto účastníka, jež je v předmětném řízení ve slabším postavení. Soudní exekutor není účastníkem exekučního řízení, ale třetím subjektem pověřeným exekutorským úřadem a vykonávajícím exekuční činnost v souladu s Ústavou ČR, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu, vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a v exekučním řízení. Proto k porušení této zásady nedošlo.
17. Uvedl, že zaznamenal roztržštěnou rozhodovací praxi exekučních soudů, proto ministryně spravedlnosti požádala Nejvyšší soud o vydání sjednocujícího stanoviska. Ten jeho vydání odmítl přípisem ze dne 12. 12. 2019 sp. zn. S 573/2019 s argumentací, ze které žalovaný citoval. Žalovaný zdůraznil, že uvedené stanovisko NS dopadá toliko na rozhodování exekučního soudu a nedotýká se rozsahu pravomocí soudního exekutora, kterým je přiznána možnost zastavit exekuci výslovně v § 55 odst. 4 exekučního řádu, a to v případě udělení souhlasu oprávněným. V případě, že oprávněný se zastavením nesouhlasí, požádá soudní exekutor o zastavení exekuční soud. Argumentace žalobkyně pro zastavování exekucí soudy proto není relevantní.
18. K *druhému žalobnímu bodu* žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí s tím, že netvrdí, že žalobkyně měla uvedenou skutečnost zjistit ihned, tedy dne 5. 8. 2019, kdy vzal soud na vědomí splnění oddlužení a osvobodil povinného od placení pohledávek. Žalobkyně však měla postupovat dle § 46 odst. 1 exekučního řádu, tedy rychle, účinně a pečlivě. Kdyby žalobkyně prováděla průběžnou pravidelnou kontrolu exekučního spisu, zjistila by tuto důležitou skutečnost podstatně dříve, než téměř po 10 měsících, které nelze označit za dobu přiměřenou. Stran nedůvodných průtahů doplnil, že včasné neukončení

exekučního řízení sebou nese nepřípustné, nepříznivé dopady na postavení povinného, ačkoli ten úspěšně splnil oddlužení a byl insolvenčním soudem osvobozen od placení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona. Ani tuto námitku tak nepovažoval žalovaný za důvodnou.

19. Žalovaný žádal, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

20. Soud o věci jednal bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 s. ř. s., neboť účastníci řízení takový postup soudu akceptovali. Soud neprovedl důkazy navržené žalobkyní, neboť ty jsou součástí spisového materiálu, z něhož soud při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného vychází.

21. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

22. Mezi účastníky nebyl sporný skutkový stav, soud jej proto ověřil z obsahu správního spisu a přistoupil k vypořádání žalobních námitek.

23. Podstatou sporu je posouzení, zda se žalovaný dopustil extenzivního výkladu ustanovení § 46 odst. 1 exekučního řádu a právem postihl žalobkyni výtkou podle § 7a odst. 1 exekučního řádu, či nikoli.

24. Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:

25. Podle ustanovení § 7a odst. 1 exekučního řádu v rozhodném znění *„Drobné nedostatky v exekuční a další činnosti exekutora, drobné nedostatky v činnosti exekutorského kandidáta (dále jen „kandidát“) nebo exekutorského koncipienta (dále jen „koncipient“) nebo drobné poklesky v chování ministerstvo, Komora nebo předseda okresního soudu exekutorovi, kandidátovi nebo koncipientovi písemně vytkne.“*

26. Podle § 46 odst. 1 téhož zákona *„Exekutor postupuje v exekuci rychle a účelně; při tom dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem.“*

27. Podle ustanovení § 55 odst. 4 téhož zákona *„O zastavení exekuce rozhodne exekutor i bez návrhu, souhlasí-li se zastavením oprávněný. Nesouhlasí-li oprávněný, požádá exekutor o zastavení exekuční soud, který při rozhodování postupuje podle odstavce 5.“*

28. Soud předně v obecné rovině uvádí, že výtku představuje určitou formu reakce na pochybení soudního exekutora. Je udělována ministerstvem, jako dohledovým orgánem, za drobné nedostatky v exekuční a další činnosti exekutora (§ 7a odst. 1 exekučního řádu), tedy za jednání méně závažná. Jejím prostřednictvím je dohledovému orgánu umožněno flexibilně postihnout méně závažné nedostatky a v zásadě pouze poskytnout formalizovanou informaci o tom, že došlo ze strany soudního exekutora k určitému pochybení (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016-41).

29. Výtku udělenou žalobkyni je nutné posuzovat v procesních souvislostech exekučního řízení, které bylo vedeno (obdobně rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2021, č. j. 5 As 321/2020-30), proto soud vyšel z rozhodných okolností, vyplývajících z obsahu spisového materiálu, žalobou napadeného rozhodnutí, jakož i vyjádření žalovaného k podané žalobě.

30. Z nich vyplynulo zjištění z insolvenčního rejstříku, že dne 21. 8. 2019 nabylo právní moci usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 8. 2019 č. j. KSHK 35 INS 20394/2016-B-18, jímž vzal soud na vědomí splnění oddlužení a osvobodil dlužníka (povinného M. M. v exekučním řízení vedeném žalobkyní pod sp. zn. 106 EX 4954/10) od placení pohledávek ve smyslu § 414 insolvenčního zákona. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2010 ve věci sp. zn. 29 Cdo 3509/2010 *„pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení podle ustanovení § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však nelze věřiteli přiznat, ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako promlčená pohledávka“*.
31. Vysvětlení, co se míní *„ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako promlčená pohledávka“* poskytl stejný soud v odůvodnění svého usnesení ze dne 31. 8. 2016 ve věci sen. zn. 29 NS ČR 62/2016, kde uvedl, že se tím rozumí *„pohledávka, u které byla účinně vznesena námitka promlčení“*.
32. Dohledová činnost žalovaného byla zahájena na základě podání povinného (došlé žalovanému dne 18. 5. 2020), kde povinný uvedl, že v roce 2019 úspěšně splnil oddlužení podle insolvenčního zákona, avšak nadále jsou proti němu vedena dvě exekuční řízení zahájená v roce 2010 a v roce 2015 (jedním z nich je exekuční řízení v nyní projednávané věci). Žalobkyně se na žádost žalovaného (ze dne 21. 5. 2020) vyjádřila podáním ze dne 22. 5. 2020, následně exekuční řízení proti povinnému usnesením ze dne 6. 6. 2020, č. j. 106 EX 4954/10-81, zastavila. K další výzvě žalovaného doplnila žalobkyně své vyjádření podáním ze dne 11. 6. 2020. V obou podáních argumentovala shodně jako v podané žalobě. Poté žalovaný seznámil žalobkyni s výsledky výkonu státního dohledu podle § 7 exekučního řádu a uložil jí výtku žalobou napadeným rozhodnutím (dne 7. 7. 2020). Pro úplnost soud uvádí, že žalobkyně požádala o revokaci výtky (podáním dne 4. 8. 2020) ze stejných důvodů, jako ve vyjádření (ve znění doplnění) a v žalobě, žalovaný však k revokaci nepřistoupil (sdělení ze dne 24. 8. 2020) z důvodů, uvedených v žalobou napadeném rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě.
33. Za daného skutkového stavu a s ohledem na shora citovanou judikaturu Nejvyššího soudu soud neshledal žalobní námitky důvodnými.
34. Předně soud uvádí, že smyslem ustanovení § 46 odst. 1 věta před středníkem exekučního řádu je povinnost exekutora postupovat v exekuci rychle a účelně za účelem vymožení práva oprávněného, tedy realizace exekuce. Tuto povinnost exekutora lze dovodit i z jiných zákonných ustanovení a je provedením jedné ze základních procesních zásad řízení dle čl. 28 odst. 2 Listiny, kterou je soudní exekutor jako orgán veřejné moci podle čl. 2 odst. 2 Listiny povinen dodržovat na základě ustanovení § 2 věta druhá exekučního řádu ve spojení s § 6 o. s. ř., neboť právo na řízení bez průtahů je součástí práva na spravedlivý proces, jehož se může domáhat každý v každém stádiu řízení (obdobně NSS ze dne 23. 3. 2012, č. j. 11 Kse 4/2009-111). Uvedené plyne i z judikatury Ústavního soudu, podle které čl. 38 odst. 2 Listiny dopadá nejen na činnost soudů, nýbrž také ostatních orgánů ochrany práva, resp. na orgány veřejné moci, mezi které spadá soudní exekutor, ale také třeba i správní orgány (nález Ústavního soudu ze dne 4. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 225/01).
35. Tím, že žalobkyně aktivně v insolvenčním rejstříku v přiměřených lhůtách neověřovala stav insolvenčního řízení, které mohlo mít vliv na probíhající exekuční řízení povinného M. M., a nezjistila po dobu téměř 10 měsíců, že dne 21. 8. 2019 nabylo právní moci

usnesení KS v Hradci Králové, kterým vzal soud na vědomí splnění oddlužení a osvobodil povinného od placení pohledávek dle § 414 insolvenčního zákona, což podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu mělo dopad na pohledávku vymáhanou po povinném tak, že na ní mělo být hleděno jako na promlčenou, je nedůvodným průtahem, resp. nečinností žalobkyně v exekučním řízení. Ze skutkového stavu je totiž zřejmé, že žalobkyně zastavila řízení usnesením ze dne 6. 6. 2020 až poté, kdy byla přípisem žalovaného (ze dne 21. 5. 2020) vyzvána k vyjádření ke stížnosti povinného M. M. (ze dne 18. 5. 2020). Zareagovala tak na zjištění z insolvenčního rejstříku nikoli z vlastní iniciativy, nýbrž až když se o této skutečnosti dozvěděla od dohledového orgánu v rámci šetření stížnosti. Nelze ani přehlédnout znění ustanovení § 46 odst. 1 věta za středníkem, podle kterého exekutor dbá ochrany práv účastníků řízení i třetích osob dotčených jeho postupem. Skutečnost, že žalobkyně nepostupovala v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 exekučního řádu, přitom mohla mít vliv na postavení povinného, neboť jeho exekuční řízení trvalo, ač proto již s ohledem na stav insolvenčního rejstříku nebyl důvod.

36. K tomu soud poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze 31. 1. 2011, sp. zn. I. ÚS 3111/10, který v odmítnutí ústavní stížnosti proti kárnému rozhodnutí NSS výslovně uvedl „*závěry, týkající se průtahů v řízení před obecnými soudy, dopadají v plném rozsahu také na nečinnost soudního exekutora v exekučním řízení. Tato skutečnost vyplývá z postavení soudního exekutora, který má při výkonu exekuční činnosti postavení veřejného činitele a je při výkonu svěřené státní moci povinen dbát a respektovat základní práva těch osob, ve vztahu k nimž přenesenou státní moc vykonává. Nelze přitom souhlasit s tvrzením stěžovatele, že případnou nečinností ze strany soudního exekutora může být postižen pouze oprávněný. Jak je zřejmé z nyní projednávané věci, jedním z důsledků nečinnosti soudního exekutora mohou být např. stále nabíhající úroky z prodlení, nemluvě o celkové a finanční nejistotě povinného*“.
37. Doba téměř 10 měsíců, po kterou se žalobkyně dopustila nečinnosti, a tedy v rozporu s § 46 odst. 1 exekučního řádu nepostupovala rychle a účelně, a nedbala ochrany práv účastníků řízení, se při tom nevymyká posouzení v judikatuře kárných senátů Nejvyššího správního soudu, která shledává pochybení exekutora, pokud v exekučním řízení není po dobu 8 měsíců učiněn velmi jednoduchý úkon (vrácení přeplatku) a v důsledku toho je tato částka uvedenou dobu bezdůvodně zadržována (rozhodnutí NSS ze dne 23. 3. 2012, č. j. 11 KSEO 4/2009-111).
38. Lze tak uzavřít, že se žalovaný nedopustil extenzivního výkladu právní normy, neboť žalobkyně byla potrestána za skutek, který je porušením zákona.
39. Z předně uvedeného je rovněž zřejmá nedůvodnost dílčí námitky žalobkyně, že není povinností soudního exekutora aktivně vyhledávat a zkoumat, zda se na tu kterou pohledávku vztahuje osvobození plynoucí ze splnění oddlužení.
40. Lichá je také námitka, že doba započítaná žalovaným do tvrzených nedůvodných průtahů má být počítána až od okamžiku, kdy se žalobkyně o rozhodných skutečnostech dozví. Je tomu tak proto, že právě nečinnost žalobkyně způsobila, že se „dozvěděla“ o rozhodnutí insolvenčního soudu až poté, kdy byla žalovaným vyzvána k vyjádření ke stížnosti a předložení spisového materiálu. Žalovaný tedy správně počítal dobu průtahů od okamžiku, kdy bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno datum právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o splnění oddlužení a osvobození povinného od placení pohledávek, neboť tuto skutečnost měla zjistit sama žalobkyně vlastní aktivitou.

41. Žalobkyně se rovněž mylí, pokud tvrdí, že k zastavení řízení není povinna z úřední povinnosti. Takovou povinnost jí totiž ukládá ustanovení § 55 odst. 4 exekučního řádu a bylo na žalobkyni, aby v souladu s povinností danou jí § 46 odst. 1 téhož zákona po zjištění z insolvenčního rejstříku o splnění oddlužení a osvobození od placení pohledávek oslovila oprávněného, zda souhlasí se zastavením exekuce. Až případný nesouhlas oprávněného je důvodem, aby exekutor požádal o zastavení exekučního řízení exekuční soud. Uvedené není v rozporu s důvodovou zprávou k novele exekučního řádu č. 286/2009 Sb., na kterou žalobkyně poukazovala, neboť zastavení řízení za daného skutkového stavu je jednoduchým úkonem a pokud by s ním oprávněný souhlasil, bylo by zastavení řízení ve prospěch povinného.
42. Soud v této souvislosti odmítá tvrzení žalobkyně, že jediným orgánem povolaným k rozhodnutí o zastavení exekuce bez dalšího je exekuční soud dle § 55 odst. 5 exekučního řádu, jakož i její odkaz na výše zmíněné vyjádření předsedy Nejvyššího soudu profesora JUDr. Pavla Šámala, Ph.D., a dopis ministryně spravedlnosti. Neboť, jak již bylo shora uvedeno, souhlasí-li se zastavením exekuce oprávněný, rozhodne o zastavení exekuce exekutor i bez návrhu (§ 55 odst. 4 exekučního řádu).
43. Nedůvodný je i poukaz žalobkyně na výklad pojmu „provedení exekuce“, učiněný rozsudkem Nejvyššího ze dne 22. 5. 2014 sp. zn. 21 Cdo 2393/2013, neboť za daného skutkového stavu bylo souladné se zákonem právě neprovedení exekuce z majetku povinného.
44. Za neopodstatněnou soud považuje i námitku žalobkyně o rozporu postupu žalovaného s principem rovnosti stran. Žalovaný ve vyjádření k žalobě přiléhavě vysvětlil, že se tato zásada uplatní ve vykonávacím řízení mezi jeho účastníky (oprávněný a povinný). Jak však vyplývá z judikatury Ústavního soudu, nelze postavení soudního exekutora beze zbytku přirovnat k postavení soudu. Nelze totiž opomenout, že soudní exekutor postupuje při své činnosti v postavení podnikatele. Na rozdíl od soudu tedy provádí exekuční činnost za účelem dosažení zisku a ve vztahu k oprávněnému na vlastní riziko (usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 150/04). V průběhu exekuce se však charakter postavení soudního exekutora mění. Po zahájení samotné exekuční činnosti totiž exekutor vystupuje jako orgán veřejné moci, t. j. ve vrchnostenském postavení vůči ostatním účastníkům řízení, neboť je na něj v určitém rozsahu přenesen výkon státní moci. Vždy proto musí dodržovat zásadu rovnosti účastníků, nestrannost a vázanost právními předpisy (rozhodnutí NSS ze dne 23. 3. 2012, č. j. 11 Kseo 4/2009-111, bod 51). Z citované judikatury NSS a Ústavního soudu je současně zřejmá i nedůvodnost odkazu žalobkyně na výše zmíněná vyjádření předsedy NS JUDr. Šámala a přípis ministryně spravedlnosti.
45. Soud závěrem připomíná, že soudní exekutor je jako orgán veřejné moci povinen zorganizovat svou činnost takovým způsobem, aby k průtahům nedocházelo, a pokud tak neučiní, nemůže se této povinnosti zprostit (rozhodnutí NSS ze dne 23. 3. 2012, č. j. 11 Kseo 4/2009-111, bod 64). Soud tak přisvědčuje žalovanému, že bylo na žalobkyni, aby postupovala v souladu s § 46 odst. 1 exekučního řádu rychle, účelně a pečlivě, a prováděla průběžnou pravidelnou kontrolu exekučního spisu. Uvedená povinnost dopadá i na prověřování stavu probíhajícího insolvenčního řízení, které mohlo mít vliv na další postup v exekuci povinného. Tím by zjistila, že byl povinný od pohledávky osvobozen, v exekuci již není možné dále pokračovat a nezbývá, než při splnění zákonem stanovených podmínek (souhlas oprávněného) řízení zastavit. Nelze ani nevidět, že porušení zmíněného

ustanovení exekučního řádu sebou nese i nepříznivé dopady na postavení povinného, ačkoli se na jeho pohledávku mělo hledět jako na pohledávku promlčenou.

V. Závěr a náklady řízení

46. Soud proto nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
47. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná, žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s. .

Praha dne 27. října 2022

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu